

KUTSUKYYDIN TULEVAISUUTTA ETSIMÄSSÄ

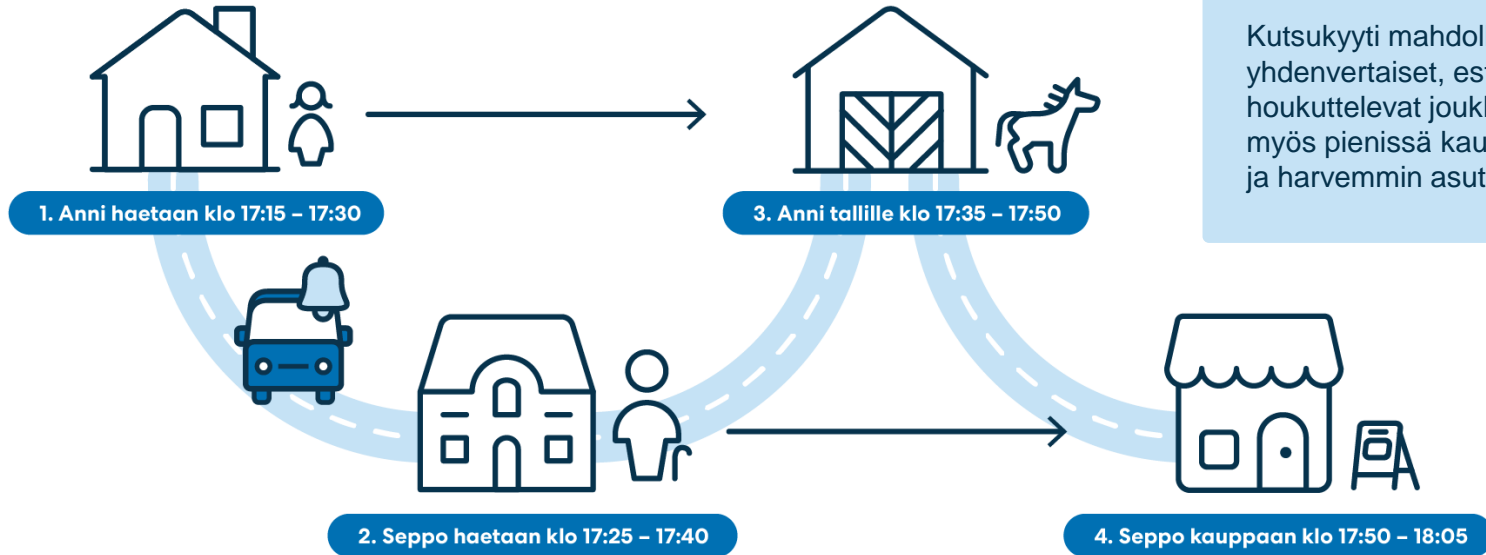

Väylät ja Liikenne 2023

Johanna Taskinen

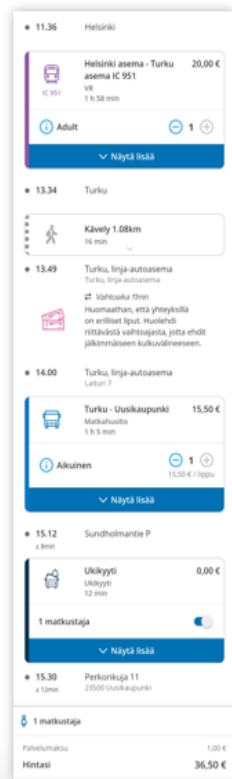
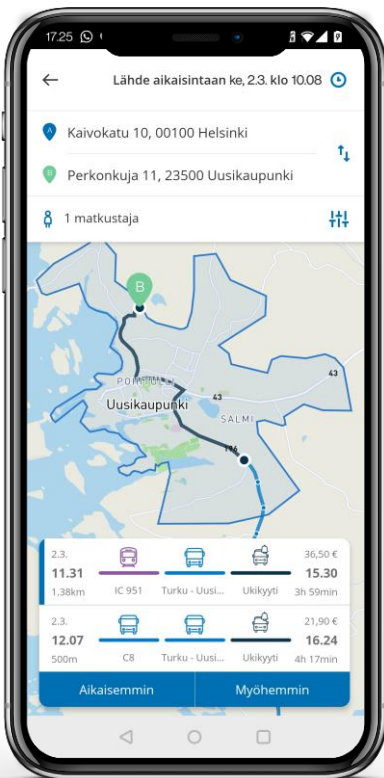
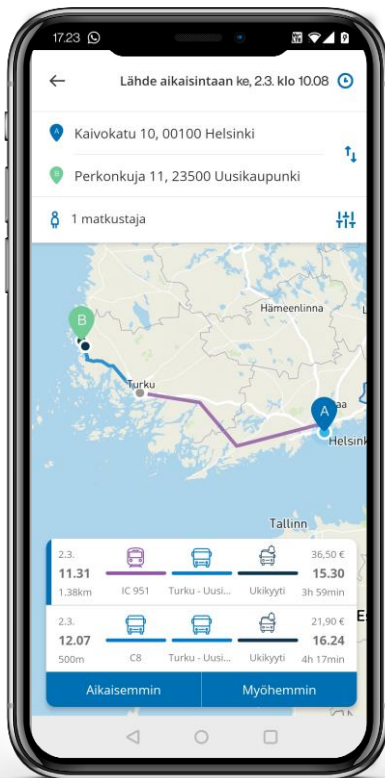
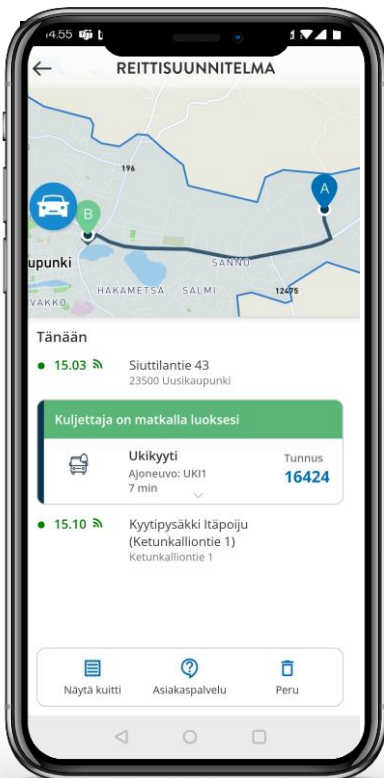
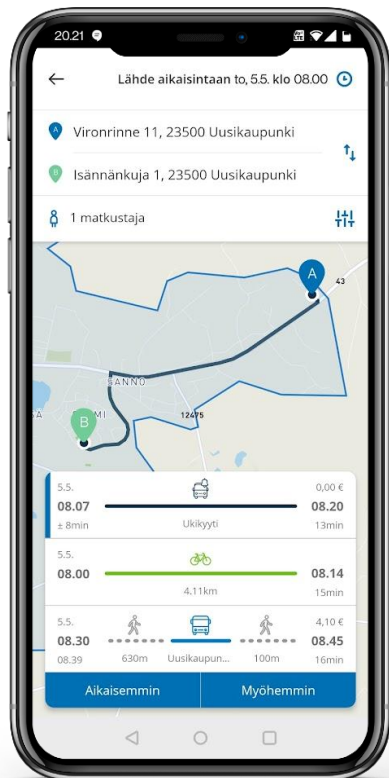
Kutsukyyti

Joukkoliikennettä asiakkaiden reittien ja aikataulujen mukaan

Kutsukyyti mahdollistaa sujuvat, yhdenvertaiset, esteettömät ja houkuttelevat joukkoliikennepalvelut myös pienissä kaupungeissa ja harvemmin asutuilla seuduilla.

Reitit ja Liput -sovelluksella kutsukytyi ja matkaketjut ympäri Suomen

Matkahuollon palvelut vuonna 2022 kutsukyytipalveluiden tarjoajille

Käyttäjäsovellus - Reitit ja Liput

- Valtakunnallinen reittiopas
- Matkojen tilaus, mukaan lukien matkaketjut

Asiakaspalvelu

- Online asiakaspalvelu Reitit ja Liput -sovelluksen kautta
- Tilauskeskuspalvelu

Kutsukyytialusta

- Automaattinen reititys, yhdistely ja välitys
- Tilauskeskuksen käyttöliittymä
- Kuljettajasovellus
- Palvelun määrittely, ylläpito ja raportointi

Pilotointi

- Palvelun suunnittelu
- Markkinoinnin ja viestinnän suunnittelu ja materiaalit
- Digineuvonta sovelluksen käyttämiseen erityisesti iäkkäille
- Palautteen keräys kyselyllä ja haastatteluilla
- Tulosten analyysi ja raportointi

Simulointi

- Kustannukset ja hyödyt
- Eri kuljetuspalveluiden yhdistäminen yli sektorirajojen

**Kiinteät ajovuorot, kuljettajat
ajavat automaattisesti
päivittyvän ajolistan mukaan!**

Kutsukytipalvelut Matkahuollon alustalla vuonna 2022

Riihimäki, Inkoo, Akaa ja Porvoo saivat Traficomilta liikkumisen ohjauksen valtionavustusta pilotointiin ja markkinointiin vuodelle 2022. Uusikaupunki sai tukea ELY-keskukselta.

Vippari

Pietarsaareissa alkoi 6/2022

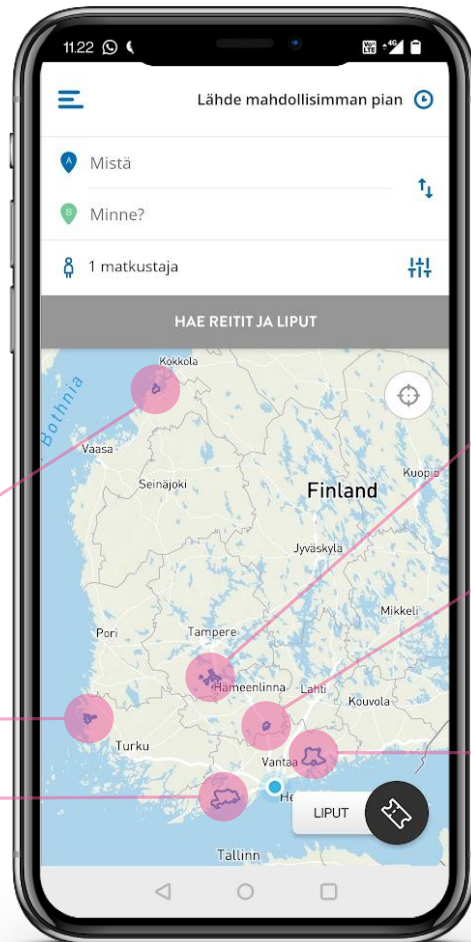
Ukikyty

Uudessakaupungissa 12/2021 – 11/2022

Ingåket Inkyty

Inkoossa 6–12/2022

Akaakyyti

Akaalla alkoi 8/2022

R-KYYTI

Riihimäellä alkoi 6/2022

KYLÄKYYTI Byaskjussen

Porvoossa alkoi 2019

Akaakytti

Joustavat kutsukydyt

Koodilla akaal ja akaa2, kaksi maksutonta matkaa.

Ingåket

Inkyytti

Vart ska vi resa?

Ingåket är en besöksföretagsbiljetta som betjänares från till slutet av år 2022. Ingåket kan köpas dig till olika öppna, till vidare anordningar eller på besök hos släkt och vänner.

Besök! Resor varar 2 timmar före med MatkaHuolto Resor och Biljetter: 300 eller genast ett ingåket nummer 0204 344 400 (på fre kl 17:30). Själva köpet är för kassa och 3€ för bussen. Du kan köpa biljetterna genast via appen eller till i kassan.

Räddarna biljetter enligt kända besöksföretag, och omvänt köper Ingåket bussen och biljetterna. Ingåket betalar matka. kl 19:00 - kl 21:00 och kl 14:00 - kl 16:00.

Du kan stiga på vid öppna eller kundbetjänares angivna plats. Kom till på besöksplatsen och köpa biljetter för bussen, vilkade, bussbiljetter och bussen. Tjänstebiljetterna anges på biljetterna inom en 15 minuters tidsfrist.

Ingåket biljetter ingår i resan. Appen betalar. Biljetterna köper tillgängliga den angivna tiden. Du kan även köpa biljetterna direkt på webbsidan www.ingak.fi/ingaket.

Minne lösningsönd?

Hjälpen på omvänta matkaHuolto Ingåket biljetterna. Tills kutsukytti omvärlden MatkaHuolto Reitit ja Liput -sovelluksella för personligt nummer: 0204 344 400. Kytin hinta var 3 € (johanna matkaHuolto app) kassa matkaHuolto matkaHuolto kassa. Lue löst: www.inkoo.fi/inkoo

INÅ INKOO

*Tillika med Resor och Biljetter. Du får till gratis resor med Ingåket till Ingå och Inkoo. Gången till Ingå från till slutet av år 2022.

Ukikytti

Kyyti töihin, kyläreissulle tai kauppaan?

Onnistuu. Lataa sovellus, kokeile ilmaiseksi koodeilla **uk1** ja **uk2** ja lähde matkaan.

Suue lisää Ukikytyistä: uki.fi/ukikytti

UUSIKAUPUNKI

R-KYYTI

R-kyyti kuljettaa sinut menojesi mukaisesti

R-kyyti aloittaa 6.6.2022!

R-kyyti on Riihimäen uusi kutsukytti palvelu, joka korvaa aikautetun paikalliskiekkien ja palvelulinjan kesällä 2022 kokonaan. Kyytiä 10.8.2022 alkaen R-kyyti korvaa palvelulinjan sekä varsaamun, itäsen ja viikonloppujen aikautetun liikenteen. R-kyytilä pääsee kätevästi paikkoihin, joihin bussi ei ole aiemmin voinut. R-kyyti tilataan MatkaHuolto **Reitit ja Liput** -sovelluksella tai soittamalla numeroon 0204 144 400 (pöy, ma-pe klo 7-17).

R-kyyti palvelee taajama alueella ma-pe klo 5-23 ja la-su klo 7-17.

Reitit muodostetaan asiakkaiden tilausten pohjalta. Aikataulu ilmoitetaan joustavana aikavälinä, jotta samaan suuntaan kulkevia matkustajia voidaan yhdistellä samalle reitille. Kyytiin pääsee sovelluksen tai asiakaspalvelijan kutsusta paikkaan. Tilausten voi tehdä välittömään tarpeeseen tai ennakoon. R-kyydyssä toimii normaali paikalliskiekkien lippuasteet. Voit myös kätevästi maksaa kyydin sovelluksella tilauksen yhteydessä. Muista varata paikka myös mukana tuleville matkustajille sekä rollaattoreille, pyörätuoleille tai lastenvaunulle, jos liikut sellaisen kanssa.

riihimaki.fi/r-kyyti

RIIHIMÄKI

Lataa Reitit ja Liput Voit tilata R-kyydin helposti, silloin kuin haluat, ja voit seurata auton saapumista ja noutoaikaa!

Kyläkytti

Byaskjussen

Kyläkytti kuljettaa asioille ja harrastuksiin.

Kyläkytti on Porvoon haja-asutusalueita palveleva kutsubussi, joka kuljettaa matkustajia Porvoon keskusta-alueen ja pohjoisten kylien sekä Askolan eteläosien välillä. Kyydin hinta on **3,5 € - 9 €** matkan pituudesta riippuen. Kyyti tilataan ja maksetaan MatkaHuolto **Reitit ja Liput** -sovelluksella. Voit tilata kyydin myös soittamalla.

Porvoon BORGÅ Askola

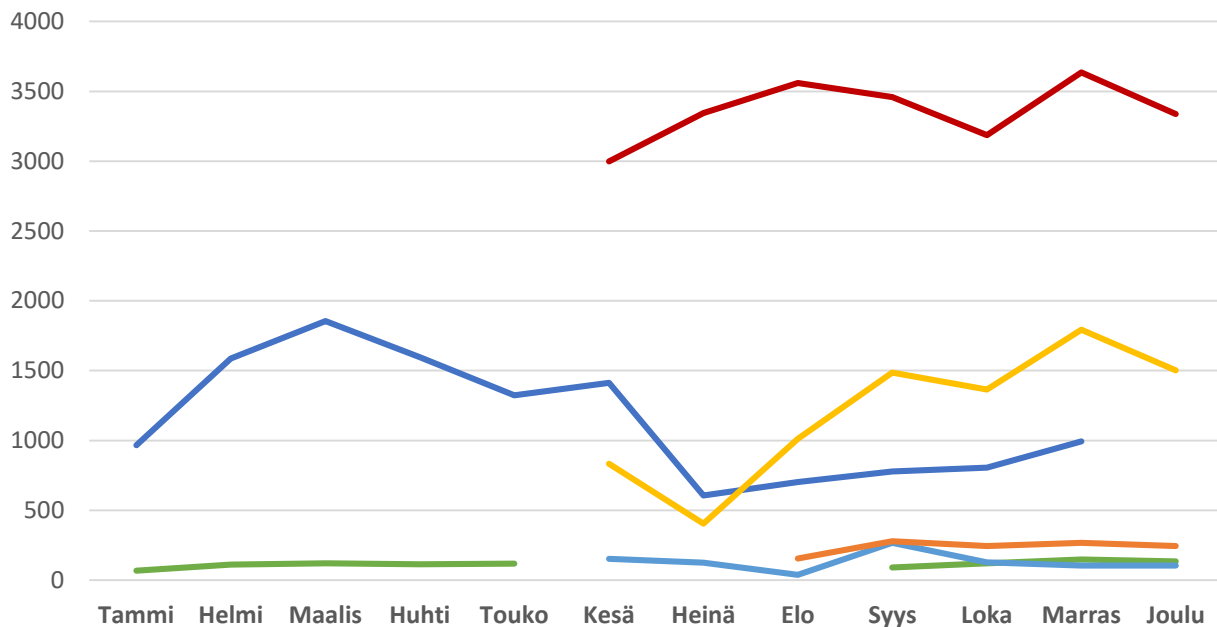
Lue lisää

Uudessakaupungissa, Riihimäellä ja Pietarsaareissa tarjonta oli runsainta palvelualueisiin nähden

Kutsukyytimatkojen kehitys vuonna 2022

Inkoossa, Akaalla ja Porvoossa oli puolestaan suppea tarjonta mutta laaja palvelualue, mikä heikensi palvelun saatavuutta ja houkuttelevuutta ja siten myös tehokkuutta.

- Porvoo Kyläkyty
- Uusikaupunki Ukikyty
- Pietarsaari Vippiari
- Riihimäki R-kyty
- Inkoo Inkyyti
- Akaa Akaakyty

Ukikyty

Klo 6 – 21 ja 23 autotuntia (arki)

Klo 10 – 14 ja 4 autotuntia (la)

Ei korvannut aiempaa palvelua

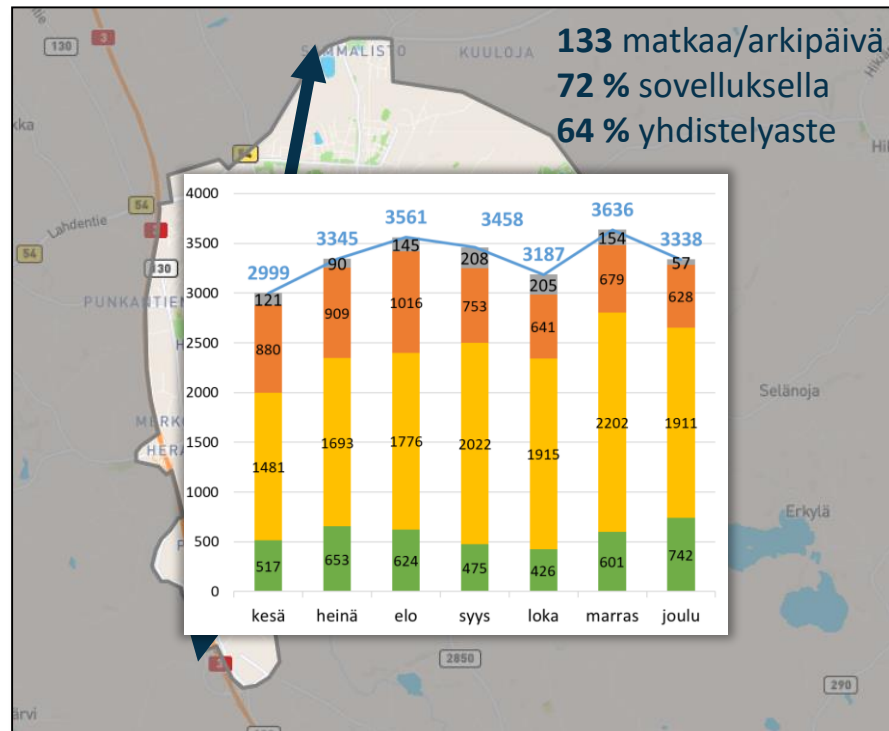
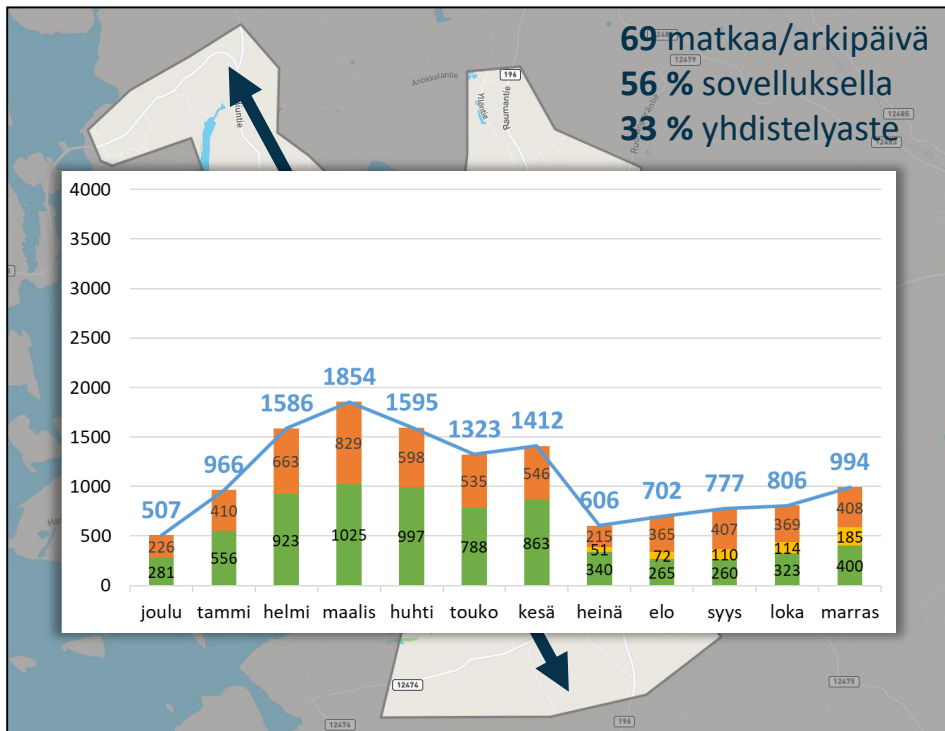

R-KYYTI

klo 5 – 23 ja 31 autotuntia (arki)

klo 7 – 17 ja 17 autotuntia (la ja su)

Korvasi aikataulutettua liikennettä ja palvelulinjan

■ SOVELLUS - MAKSU HETI
 ■ SOVELLUS - PAIKANVARAUS
 ■ PUHELINTILAUS
 ■ PUHELINTILAUS (toistuva, menopaluu)
 — YHTEENSÄ MATKAT

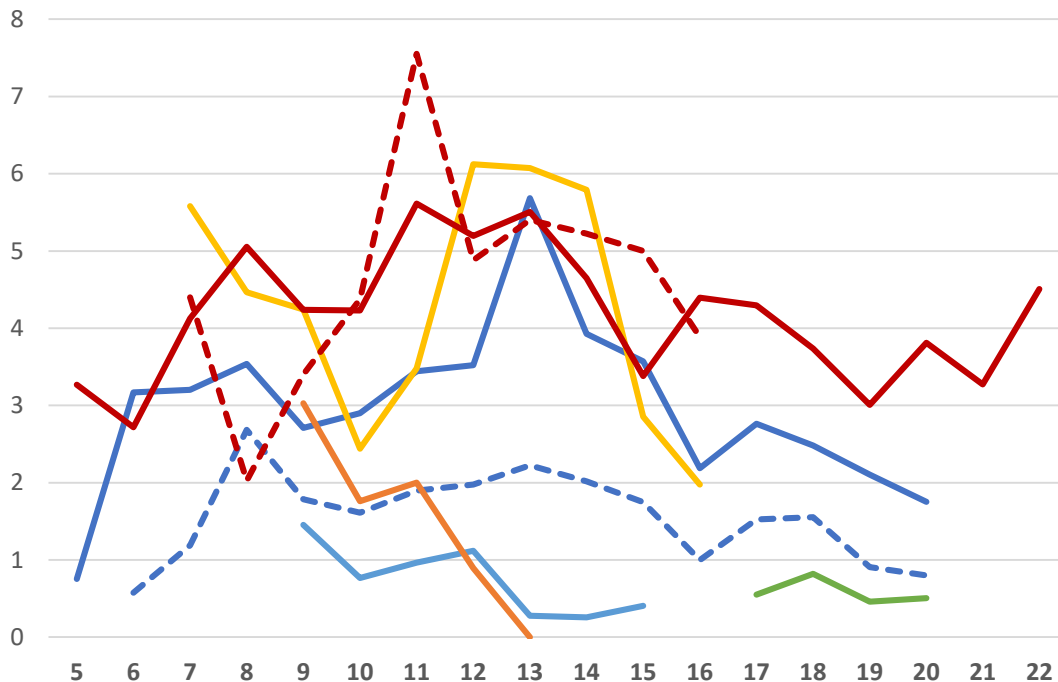

**Kustannustehokas ja
kilpailukykyinen joukkoliikenne
kaikenlaisille käyttäjille on
mahdollinen**

Kutsukyytipalveluiden käyttöaste oli korkea Riihimäellä, Uudessakaupungissa ja Pietarsaaressa

Keskimääräinen käyttöaste tunnettain arkipäivisin elo-joulukuussa 2022 (matkaa/autotunti),
(Riihimäen osalta myös lauantaisin)

Riihimäellä keskimäärin 4,1 (arki) ja 4,6 (la).
Uusikaupunki keskimäärin 2,8 (arki, kevät).

Riihimäellä kutsukyyti ei kaikkina aikoina kyennyt
yhtä suureen tehokkuuteen kuin linjaliikenne.
Kutsukyydin maksimi 6–7 matkaa/autotunti.

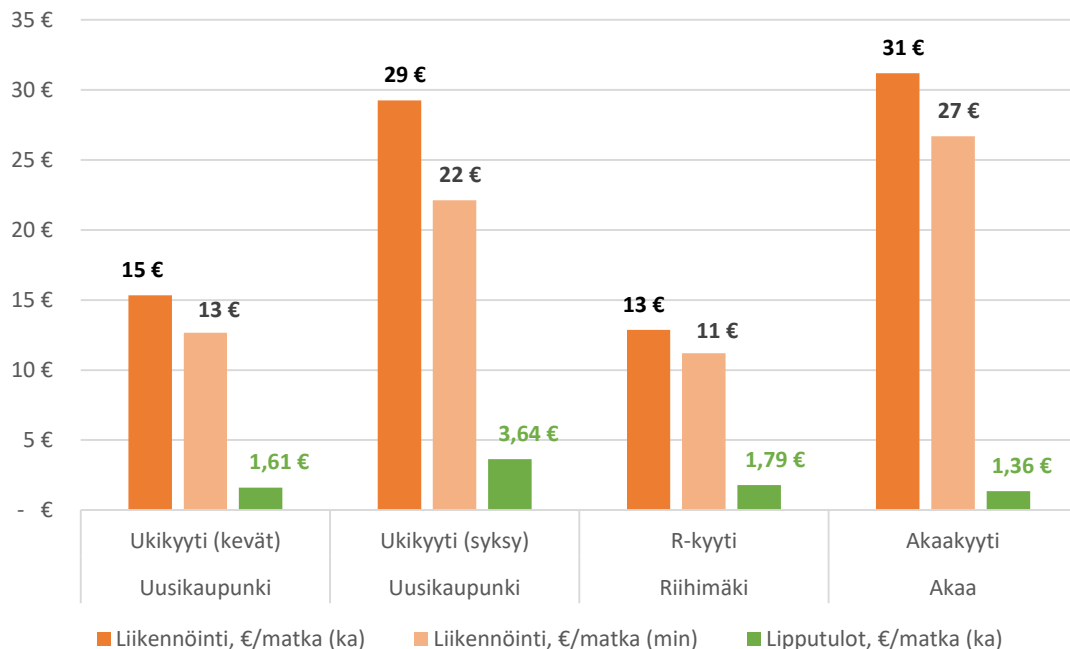
Riihimäellä ja Uudessakaupungissa kutsukyytiä
käyttivät myös vuorotyöläiset aamuin ja illoin.

- Porvoo Kyläkyyti
- Uusikaupunki Ukikyyti (kevät)
- Uusikaupunki Ukikyyti (syksy)
- Pietarsaari Vippari
- Riihimäki R-kyyti, ARKI
- Riihimäki R-kyyti, LA
- Inkoo Inkyyti
- Akaa Akaakyyti

Liikennöinnin yksikkökustannus oli keskimäärin 11–15 €/matka Uudessakaupungissa ja Riihimäellä

Liikennöinnin yksikkökustannukset ja lipputulot

Hyvä tulos, kun palvelua on tarjottu myös aikaisin aamulla ja myöhään illalla!

Vertailu:

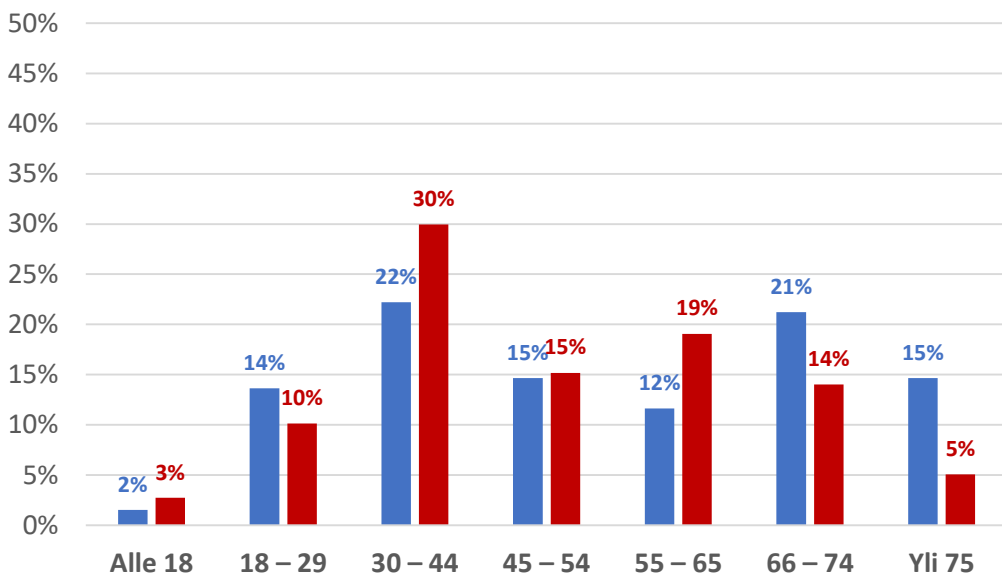
- Sotekyydit (VPL/SHL) 20–30 €/matka
- Aikataulutettu liikenne 7–9 €/matka

Lipunhinta R-kytyssä ja keväällä Ukikytyssä oli turhan alhainen (2 €/aikuinen). Ukikytydin hinnankorotus 5 euroon johti kuitenkin kysynnän laskuun ja yksikkökustannukset nousivat.

Kutsukyytiä käyttävät kaikenikäiset ja -kykyiset, kun palvelutarjonta on riittävä

Kutsukyytipalveluiden käyttäjien ikäjakauma (osuus kyselyyn vastanneista)

■ Uusikaupunki Ukikyty (kevät, N=198)

■ Riihimäki R-kyty (N=257)

Uudessakaupungissa ikäjakauma oli kaikkein tasaisin.

3–5 % tilauksista oli ilmoitettu pyörätuoli tai rollaattori.

R-kytyä ja Ukikytyä käytti vähintään 17 henkilöä, joilla oli myös VPL/SHL-matka-oikeus. Näistä 60 % suosittelisi kutsukyytiä tuttavilleen.

Riihimäellä eräs näkövammainen käytti sovellusta voice over -toiminnolla ja hänen mielestään palvelu sopisi monelle vammaiselle ja on luotettavampi ja helpompi käyttää kuin sotetaksi.

”Pärjätään pitempään kotona ja itsenäisinä.”

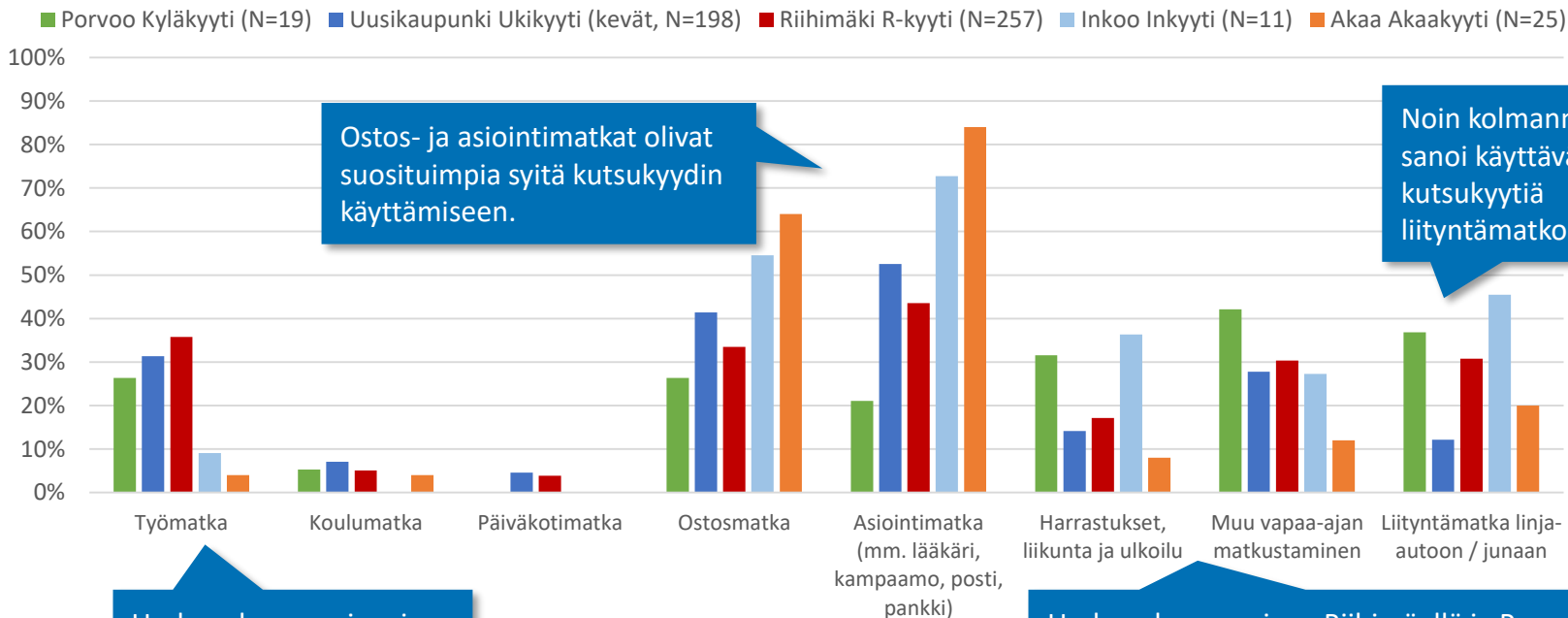

”Toivottavasti EU-vammaiskortilla kyydit jatkossakin maksuttomat ja että R-kyty jatkuu koska sotetakseen saanti välillä vaikeaa.”

Kutsukyytiä käytetään moneen eri tarkoitukseen, kun palvelutarjonta on riittävä

Mihin tarkoituksiin olet käyttänyt kutsukyytipalvelua? (osuus vastaajista)

Ostos- ja asiointimatkat olivat suosituimpia syitä kutsukyydin käyttämiseen.

Noin kolmannes sanoi käyttävänsä kutsukyytiä liityntämatkoihin.

Uudessakaupungissa ja Riihimäellä matkustettiin paljon myös töihin.

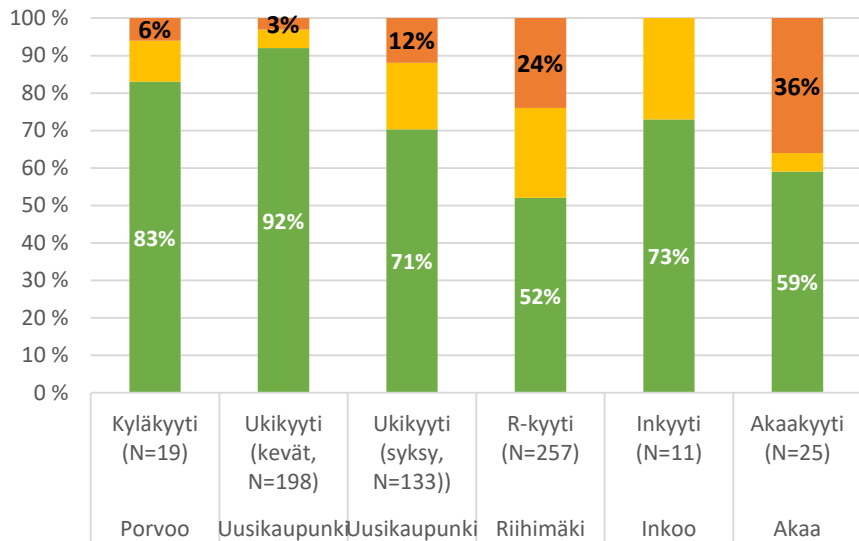
Uudessakaupungissa, Riihimäellä ja Porvoossa korostui harrastus- ja vapaa-ajan matkat, koska palvelua oli tarjolla myöhään illalla.

**Erityisesti uudet joukkoliikenteen
käyttäjät ovat tyytyväisiä ja 20–30 %
korvasi kutsukyydillä autonkäyttöä**

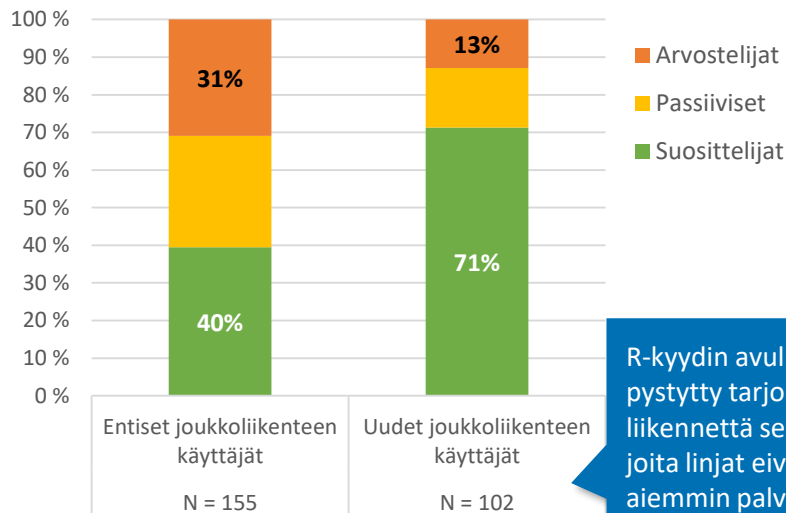
Suurin osa palveluiden käyttäjistä suosittelisi kutsukyytipalvelua tuttavilleen

Kuinka todennäköisesti suosittelisit kutsukyytipalvelua ystävälle tai kollegalle?

RIIHIMÄKI: Kuinka todennäköisesti suosittelisit R-kyytiä ystävälle tai kollegalle?

R-kyydin avulla on pystytty tarjoamaan liikennettä sellaisille, joita linjat eivät aiemmin palvelleet.

Teknologia ei ole este vaan kehittämisen kohde!

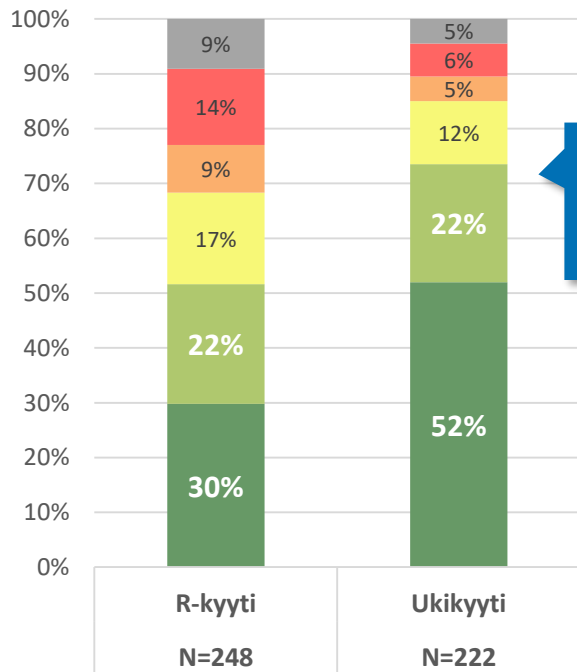
Akaalla suurin osa entisiä palvelulinjan käyttäjiä.

R-kyyti korvasi aikataulutettua liikennettä ja osa entisistä joukkoliikenteen käyttäjistä koki kutsukyydin vaivalloisempana ja epävarmempana.

Kutsukyty helpotti arkea ja palveluiden toivottiin jatkuvan

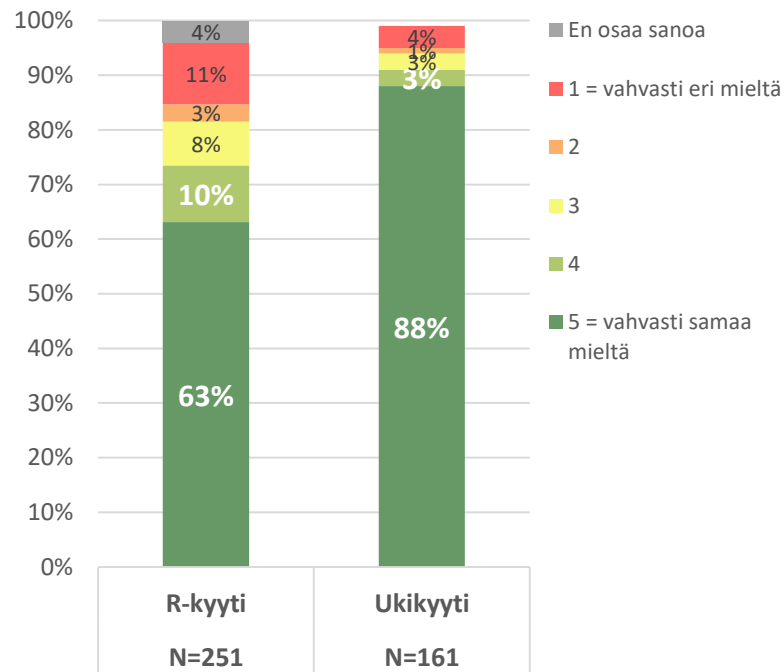
Kutsukyty on helpottanut omaa tai perheemme arkea merkittävästi

Samaa mieltä:

- 74 % Ukikyty
- 52 % R-kyyti

On tärkeää, että kutsukyty jatkuu tulevaisuudessa

Ukikyysin ja R-kyysin käyttäjien palautteita

Vanhemmat kun ovat töissä välillä pitkiäkin päiviä niin on hienoa että **tyttären sosiaalinen elämä** mahdollistuu Ukikyysin avulla, eikä ole riippuvainen vain vanhempien aikatauluista.

Pääsen liikkumaan ja "osallistumaan" paikkoihin, johon vanhana ja huonosti liikkuvana en pääsisi kohtuullisin kustannuksin.

Ollut erittäin hyödyllinen **työmatkoissa**.

Olen päässyt kohteeseen mihin **ilman Rkyytiä en olisi päässyt**.

Ukikyysi on helpottanut suunnattomasti **yhden auton perheessä toisen työmatkoja** / aikatauluja, sekä liikkumista pienten lasten kanssa.

Että pystyy liikkumaan täältä 20neliön asunnosta, mitä en muuten olisi pystynyt. Kuljen rollaattorilla ja en pysty kulkemaan pitkiä matkoja. Olen saanut enemmän **itsenäisyyttä takaisin**, kun voin käydä apteekissa, kaupassa, sairaalassa jne. Ei tarvitse vaivata sukulaisia kyydeillä.

On ollut helppoa kun **ei välttämättä ole pysäkillä menoa** kun omat jalkani ovat sairauden vuoksi huonot.

Olen **kortiton, autoton ja liikuntarajoitteinen** joten kyyti on ollut erityisen tärkeä.

Lapseni on päässyt **nopeasti ja turvallisesti kouluun** ja harrastuksiin. Autoa meillä ei ole ja tämän ansiosta ei tarvitse hankkiakaan. Itse olen saanut tuotua kerralla enemmän **kauppaostoksia**, kuin mitä pyörällä saisin ja kelit on olleet välillä ihan mahdottomia pyöräilyyn.

R-kyydin käyttäjissä myös tyytymättömiä

Ei pääse harrastuksiin, koska autoja on liian vähän!

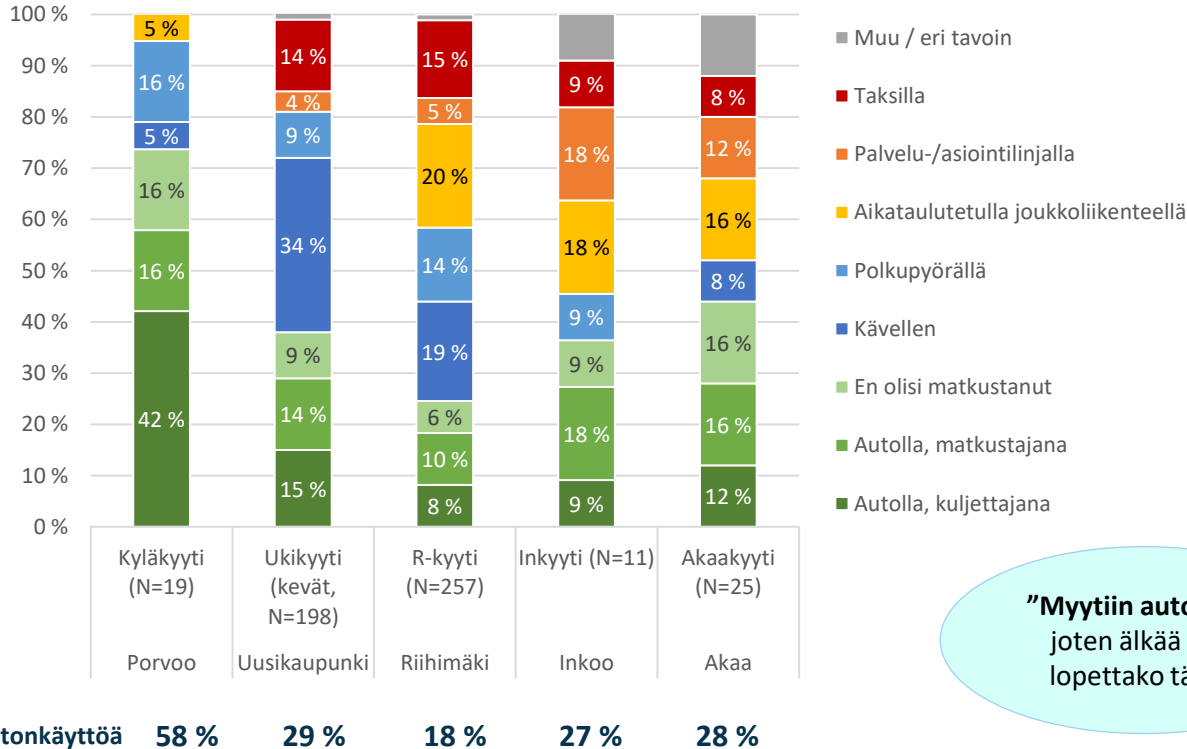
Lapsi käytti ennen bussia iltaisin jos oli huono keli. R-kyytiä ei lyhyellä varoitusajalla saanut, eli lapsi jäi ilman joukkoliikenteen palveluja. Eikä lapsi osaa itse mitään kyytejä tilata

On sekava, vanha palvelulinja oli hyvä.

Kutsukyydillä korvattiin merkittävästi autonkäyttöä ja tehtiin matkoja, joita ei olisi muuten tehty

Miten olisit tehnyt matkat, jos kutsukyytipalvelua ei olisi ollut?

Asiakaskyselyihin vastanneista käyttäjistä 20–30 % korvasi kutsukyydillä pääosin autonkäyttöä joko kuljettajana tai matkustajana.

6 – 16 % vastaajista olisi jättänyt matkoja tekemättä ilman kutsukyytiä.

Liukkailla keleillä kutsukyyti voi vähentää ikäihmisten liukastumisonnettomuuksia.

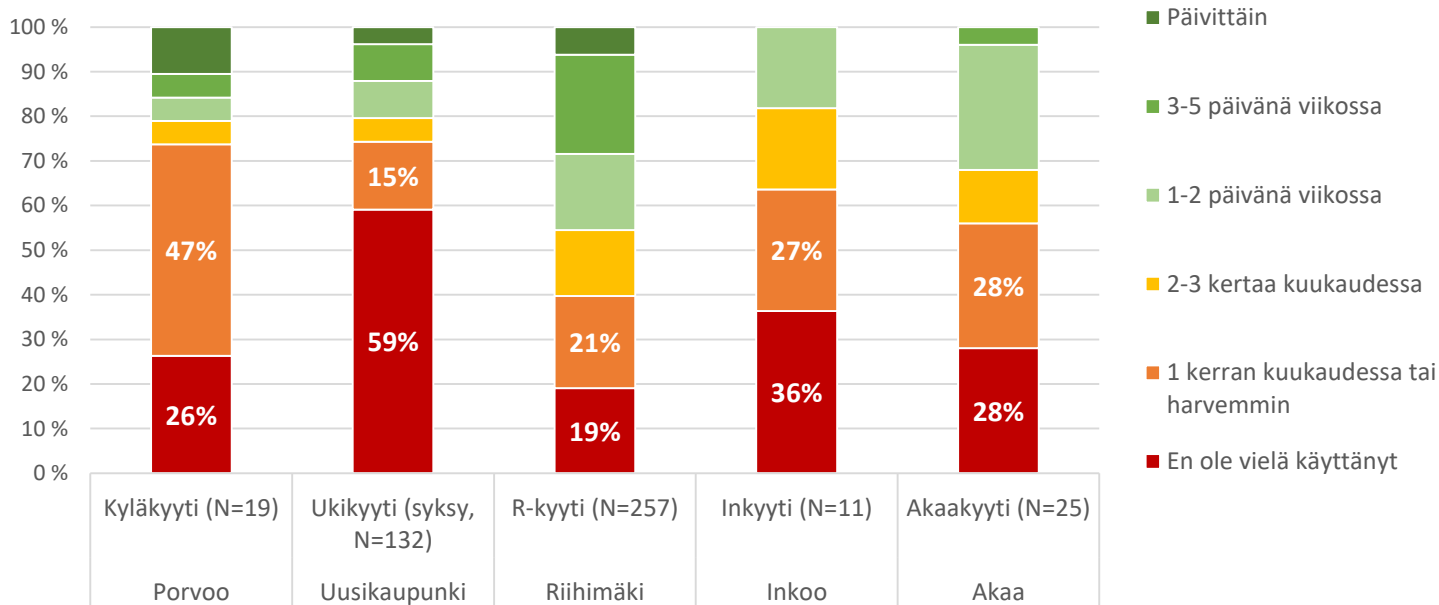
"Myytiin auto pois, joten älkää vain lopettako tätä."

Kutsukyytipalveluiden käyttäjistä merkittävä osa oli uusia joukkoliikenteen käyttäjiä

Kuinka usein käytit joukkoliikennettä (ml. palvelu-/asiointilinjaa) aiemmin?

Uudet säännölliset joukkoliikenteen käyttäjät:

(eli käytti aiemmin joukkoliikennettä harvoin/ei lainkaan mutta käytti kutsukyytiä viikottain)

26 %

31%

10 %

18 %

16 %

**Kuntien ja hyvinvointialueiden
kannattaisi yhdessä ostaa
kapasiteettia kutsukyytipalveluihin**

Kuljetuspalveluiden ongelmat pienissä kaupungeissa ja maaseudulla

Avoin joukkoliikenne

- **Markkinaehtoinen liikenne vähenee** väestön vähetessä ja autoistuessa
- **Ostoliikenteessä** painottuvat koulureitit
- Kutsuohjatun liikenteen **palvelutaso ei riitä** muille kuin eläkeläisille ja volyymit liian pieniä järjestelmän käyttöön ja tilauskeskusten hankintaan
- Matkaketjuista **puuttuu first/last mile**

Rahaa ei ole: LVM:n hallinnonala ja kunnat käyttävät kutsuohjattuun liikenteeseen **18 M€/vuosi**

= **4 %** kaikista julkisesti tuetuista kutsuohjatuista kuljetuspalveluista

Lakisääteiset sote-kydyt (SHL, VPL, SVL)

- **Sote-taksin saatavuus on huono**, kun kuljettajat saavat itse päättää, mitä kyytejä ajavat: lyhyet keikat syrjäkylillä eivät ole kannattavia, ennakkoon tilaaminen ei ole tae kyydistä
- **Kustannukset kasvavat** väestön ikääntyessä ja kaikille avoimien joukkoliikennepalveluiden vähetessä

Rahaa käytetään paljon: Hyvinvointialueet (VM:n budjetissa) ja Kela käyttivät (vuonna 2013) matkakorvauksiin **390 M€/vuosi**

= **96 %** kaikista julkisesti tuetuista kutsuohjatuista kuljetuspalveluista

Kutsukyyti vahvistaa joukkoliikenteen merkitystä ja rahoittamisen perusteita sosiaalipolitiikan osana

Koska ovelta ovelle kuljettava joukkoliikenne sopii iäkkäille ja monille liikuntarajoitteisille, merkittävä osa sote-kyydeistä (SHL, VPL, SVL) voitaisiin ohjata kutsukyytipalveluihin, mikäli niiden palvelutasoa nostettaisiin.

1. Sotekyytien kustannukset alenevat

- Matkaoikeuksia ei tarvita niin paljon
- Tehokkaampi matkojen yhdistely siilojen purkamisen myötä
- Matkaketjujen hyödyntäminen

2. Sotekyytien palvelutaso paranee

- Kuljettajat hoitavat yhteiskunnan tilaamat ajovuorot ja ajolistan kyydit; eivät voi hylätä kyytejä
- Vahvistettu ennakkotilaus on tae kyydistä

3. Asukkaiden hyvinvointi paranee

- Kohtuuhintainen liikkumispalvelu ehkäisee syrjäytymistä sekä muita sosiaalisia ja terveydellisiä ongelmia laajasti ikäihmisten, pienituloisten ja nuorten keskuudessa.

Joukkoliikenne ei siis ole vain suurten kaupunkien ilmastopolitiikkaa!

Toki kutsukyyti lisää osaltaan kestävän liikkumisen mahdollisuuksia ja korvaa autonkäyttöä.

Siirretään painopistettä matkakorvauksista kaikille toimivan kutsuohjatun joukkoliikenteen rahoittamiseen

Kutsukyyti:
18 m€/vuosi

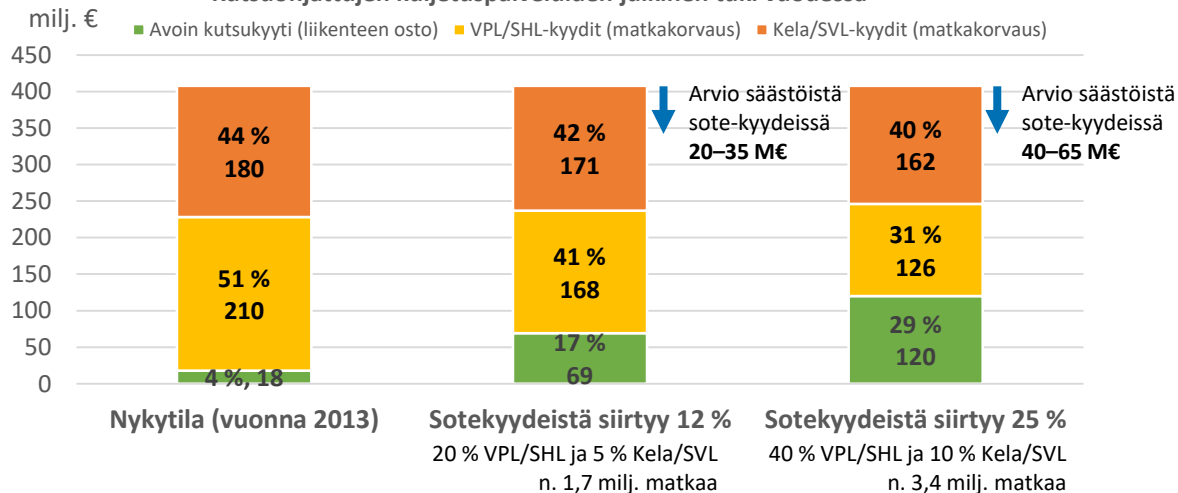
1. Otetaan avoimessa kutsukyydissä käyttöön moderni reititysteknologia

2. Korvataan hiljaisten aikojen reittiliikennettä kutsukyydillä

3. Lisätään avoimen kutsukyydin tarjontaa ja ohjataan osa (10–25 %) sote-kyytiäsiakkaista niihin

Kutsukyyti:
70–120m€/vuosi

Kutsuohjattujen kuljetuspalveluiden julkinen tuki vuodessa

Julkinesti tuetut kutsuohjatut palvelut (joukkoliikenne + taksi) on suunniteltava kokonaisuutena ja joukkoliikenteestä tutuilla tavoilla:
Tilaaja optimoi ja ottaa kysyntäriskin, ei yksittäinen kuljettaja
→ ostetaan enemmän kapasiteettia ja vähemmän yksittäisiä matkoja

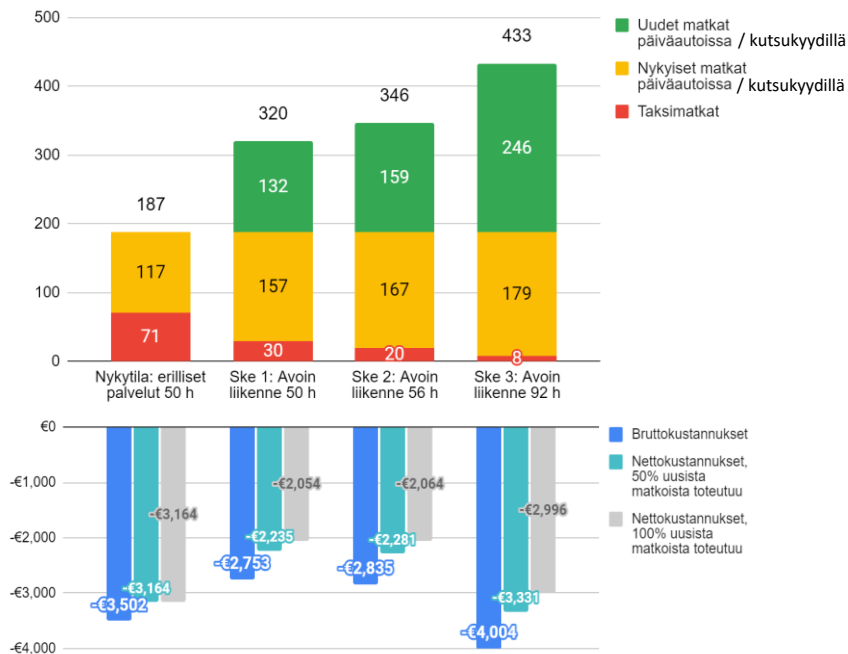
Simulointituloksia: samalla rahalla enemmän matkoja!

Rauman simulointi:

- Nykytila: **17 €/matka** (6 päiväautoa + takseja)
- Kutsukyty: **9–11 €/matka**, enemmän matkoja!

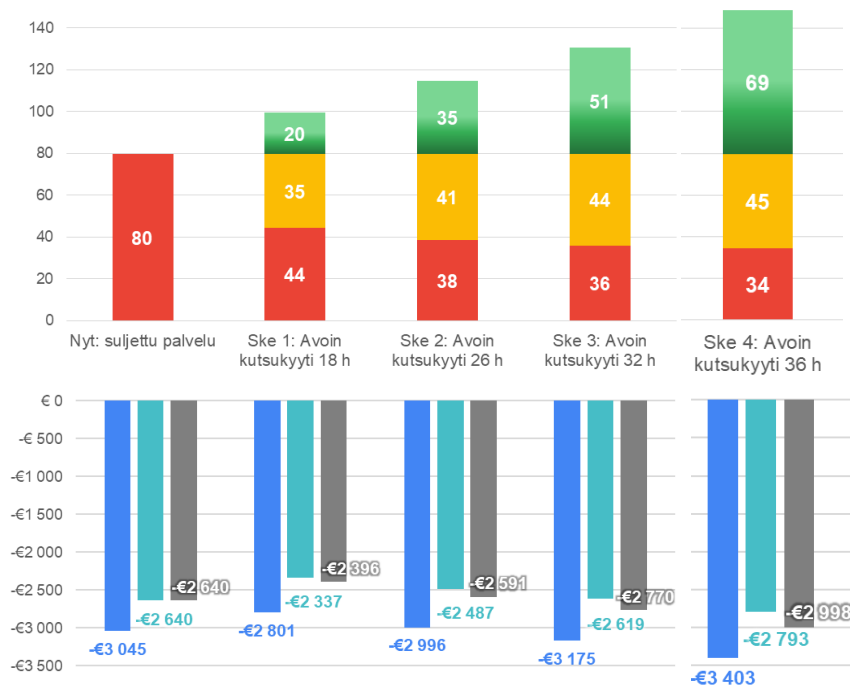
Matkojen määrä ja kustannukset arkipäivänä keskimäärin

Kaustisen simulointi:

- Nykytila: **34 €/matka** (vain takseja)
- Kutsukyty: **30–34 €/matka**, enemmän matkoja!

Matkojen määrä ja kustannukset arkipäivänä keskimäärin

Kutsukyyti on...

Resurssien tehokasta käyttöä

- Sama palvelu sopii kaikille iästä ja kunnosta riippumatta
- Sote-kyytien (VPL, SHL, SVL) ja joukkoliikenteen resurssit yhdistämällä parempaa ja tehokkaampaa palvelua
- Automatisoitu reititys ja yhdistely parantaa autokapasiteetin käyttöä
- Oman auton käyttö vähentyy, liikkumisen päästöt vähenevät ja kestävä elämäntapa helpottuu

Helppoa liikkumista kaikille

- Oman aikataulun mukaan, ovelta ovelle
- Ei tarvitse omaa autoa
- Luotettava ja esteetön kuljetuspalvelu myös sote-kyyteihin (VPL, SHL, SVL)
- Juna- ja bussiyhteyksien parempi saavutettavuus: ovelta ovelle -matkaketjut paikkakunnalta toiselle
- Sekä iäkkäät ja huonokuntoiset että lapset ja nuoret pääsevät liikkumaan itsenäisesti
- Kunnan houkuttelevuus asuinpaikkana kasvaa

KIITOS!

Kehityspäällikkö Johanna Taskinen
johanna.taskinen@matkahuolto.fi
0407573284